

70 lat Zagłębia Miedziowego

Kolejna edycja lekcji muzealnych dla uczniów

Jak odkrycie rud miedzi zmieniło oblicze Lubina i całego regionu? Odpowiedzi na to pytanie poznają uczniowie podczas nowego cyklu lekcji muzealnych.

Zajęcia odbędą się pod hasłem „Miedź, ludzie, region. 70 lat Zagłębia Miedziowego” i będą okazją do poznania historii miejsca, którego rozwój od dziesięcioleci nierozzerwalnie związany jest z przemysłem miedziowym. Program skierowany jest do uczniów szkół podstawowych oraz średnich. Uczestnicy dowiedzą się, jak powstawało zagłębie, w jaki sposób odkrycie i eksploatacja rud miedzi wpłynęły na rozwój Lubina oraz okolicznych miejscowości, a także jak na przestrzeni lat zmieniał się życie mieszkańców regionu.

Zajęcia będą miały formę krótkich, przystępnych wykładów połączonych z warsztatami, dzięki którym historia stanie się bliższa i ciekawsza. Natomiast program zostanie dostosowany do wieku uczestników, aby zarówno najmłodsi, jak i starsi uczniowie mogli poznawać dzieje regionu w atrakcyjny sposób.

Cykl lekcji to propozycja dla szkół, które chcą przybliżyć młodzieży historię najbliższego otoczenia i pokazać, jak wielkie przemiany gospodarcze oraz społeczne ukształtowały współczesny Lubin i cały okręg miedziowy.

Fot. Krzysztof Raczkowiak

Zapisy przyjmujemy od 24 sierpnia pod numerem telefonu: 76 749 69 69.

Liczba miejsc jest ograniczona.

Zajęcia będą prowadzone od 15 września do 15 listopada:

- **we wtorki** – dla uczniów klas I-III szkół podstawowych,
- **w środy** – dla klas IV-VI szkół podstawowych,
- **w czwartki** – dla klas VII-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.

Gdzie nas szukać?

/Chrobry1000

/MuzeumLubin

/GaleriaPalacyk

/ParkLesnyLinowyLubin

/BibliotekaCyfrowaZaglebiaMiedziowego

/WielkaWojna19141918

/WarsztatyMuzeum

/ZlotLubin

/LubinskiFestiwal

/KoniecOkupacjiSowieckiejWPolsce

muzeum-lubin.pl

W numerze...

Opowieść o wydarzeniach, które zmieniły Zagłębie Miedziowe

Jak odkrycie rud miedzi zmieniło oblicze Lubina i całego regionu? Odpowiedzi na to pytanie poznają uczniowie podczas nowego cyklu lekcji muzealnych przygotowanego przez Muzeum Historyczne. [...]

Fot. Krzysztof Raczkowiak

str. 2

Stanisław Śnieg. Legenda miedziowej Solidarności.

Należał do grona najbardziej zaangażowanych działaczy opozycji solidarnościowej w Lubinie. Jego aktywność przypadła na szczególnie trudny okres najnowszej historii Polski – lata 80. XX wieku, gdy walka o prawa pracownicze, wolność słowa i suwerenność państwa odbywała się w warunkach represji, inwigilacji i realnego zagrożenia. [...]

Fot. Magdalena Chabasińska

str. 3

Strajki, „Solidarność” i KGHM

Opowieść o wydarzeniach, które zmieniły Zagłębie Miedziowe

Jak wyglądały strajki w zakładach KGHM Polska Miedź? W jaki sposób rodziła się „Solidarność” w Zagłębiu Miedziowym i jaki wpływ miały wydarzenia sierpnia '80 na historię regionu? Odpowiedzi na te pytania będzie można poznać dzięki naszemu nowemu projektowi.

Projekt „Miedź i wolność. Zagłębie Miedziowe wobec wydarzeń Sierpnia 1980” poświęcony jest jednemu z najważniejszych okresów we współczesnej historii Polski i regionu. Naszym celem jest przybliżenie mieszkańcom wydarzeń związanych ze strajkami w oddziałach spółki KGHM Polska Miedź, narodzinami NSZZ „Solidarność” oraz przemianami społecznymi i politycznymi, które ukształtowały współczesny okręg miedziowy.

Jednym z najważniejszych elementów przedsięwzięcia będzie cykl czterech otwartych spotkań historycznych, które odbędą się w sali konferencyjnej lubińskiego Ratusza. Pierwsze z nich zaplanowano 28 sierpnia pod hasłem „Zagłębie Miedziowe i Polska przed Sierpnem 1980”.

Drugie wydarzenie odbędzie się 25 września i poświęcone będzie strajkom w kombinacie. Z kolei 30 października uczestnicy poznają historię narodzin i rozwoju związku „Solidarność” w regionie. Cykl zakończy się 13 listopada

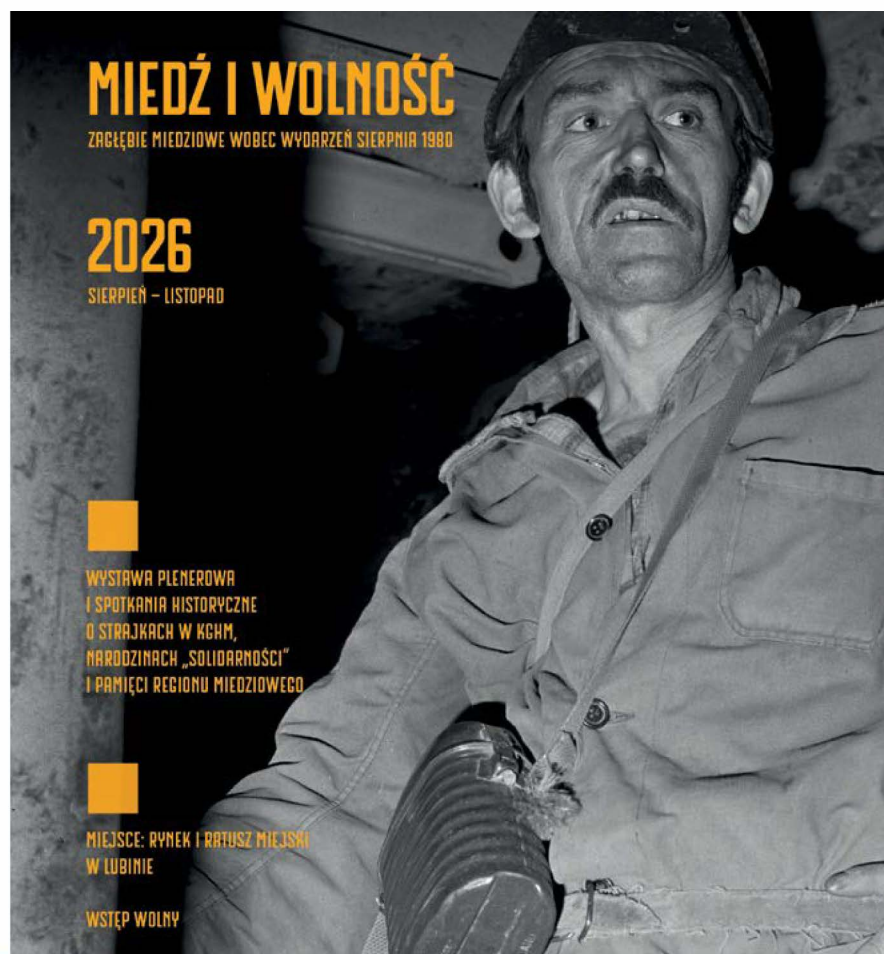
da prelekcją zatytułowaną „Sierpień 1980 – dziedzictwo, pamięć, odpowiedzialność”.

Spotkania będą nie tylko okazją do wysłuchania wykładów, ale również do rozmów z historykami, działaczami dawnej opozycji antykomunistycznej, do wymiany wspomnień oraz refleksji nad znaczeniem wydarzeń sprzed ponad czterech dekad.

Integralną częścią projektu będzie także plenerowa wystawa przygotowana na lubińskim Rynku. Na 30 planszach zaprezentowane zostaną realia życia w Zagłębiu Miedziowym w okresie PRL, przebieg strajków z 1980 roku, narodziny „Solidarności”, okres stanu wojennego oraz współczesne formy upamiętniania tamtych wydarzeń.

Do udziału w wydarzeniach zapraszamy wszystkich zainteresowanych historią najnowszą oraz dziejami Zagłębia Miedziowego.

Projekt został dofinansowany ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra. Wielkie Rocznice”. Szczegółowe informacje o projekcie znajdziecie na stronie internetowej oraz social mediach muzeum.

Terminy otwartych spotkań z mieszkańcami:

- 28 sierpnia (piątek) – „Zagłębie Miedziowe i Polska przed Sierpnem 1980”
- 25 września (piątek) – „Sierpień 1980 – strajk w KGHM krok po kroku” – spotkanie z tłumaczeniem na Polski Język Migowy
- 30 października (piątek) – „Solidarność w Zagłębiu – narodziny, struktury, ludzie”
- 13 listopada (piątek) – „Sierpień 1980 – dziedzictwo, pamięć, odpowiedzialność”

Więcej szczegółów na stronie: muzeum-lubin.pl oraz pod numerem telefonu: 76 749 69 69.

9 Lubiński zlot pojazdów zabytkowych

6 września 2026
Park Leśny w Lubinie

 /MuzeumLubin/

 @muzeum.lubin

 /ZlotLubin/

 /ParkLesnyLinowyLubin/

 @parklesnylubin

Zdarzyło się 40 lat temu...

Elektryfikacja kolei zmieniła transport w regionie

Mija 40 lat od zakończenia jednej z najważniejszych inwestycji kolejowych w historii Zagłębia Miedziowego. 30 sierpnia 1986 roku oficjalnie zakończono elektryfikację blisko 39-kilometrowego odcinka linii kolejowej nr 289, z Legnicy przez Lubin Górniczy do stacji Rudna Gwizdanów.

Inwestycja znacząco usprawniła przewozy pasażerskie i towarowe, a zmodernizowany szlak przez wiele lat pozostawał jednym z najważniejszych ciągów komunikacyjnych regionu. Prace rozpoczęto w 1985 roku, krótko po remoncie mocno eksploatowanej jednotorowej linii. Wprowadzenie trakcji elektrycznej zasilanej prądem stałym o napięciu 3000 V miało zwiększyć przepustowość szlaku obsługującego zarówno potrzeby rozwijającego się Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego, jak i mieszkańców województwa legnickiego.

Planowano, że elektryfikacja stanie się początkiem rozwoju szybkiej kolei miejskiej łączącej miasta LGOM. Ambitne zamierzenia nie doczekały się jednak realizacji. Kryzys gospodarczy oraz brak środków na

budowę drugiego toru sprawiły, że projekt zakończył się na etapie planów, a coraz większą konkurencją dla kolei stanowiła komunikacja autobusowa.

Historia linii kolejowej nr 289 sięga XIX wieku. Jej budowę sfinansowało pruskie Towarzystwo Kolei Wrocławsko-Świdnicko-Świebodzińskiej, które chciało stworzyć dogodnie połączenie umożliwiające transport węgla i innych surowców z Zagłębia Wałbrzyskiego do portów w Szczecinie i Świnoujściu. Trasę poprowadzono przez Lubin i Rudną ze względu na korzystne ukształtowanie terenu. Już 25 grudnia 1869 roku do Lubina wjechał pierwszy pociąg z Legnicy, a dwa dni później uruchomiono regularne połączenia pasażerskie. Początkowo między miastami kursowały cztery pary pociągów dziennie. Kolejny odcinek do Rudnej Gwizdanowa otwarto 1 września 1871 roku.

Po II wojnie światowej i odkryciu w 1957 roku złóż miedzi znaczenie linii jeszcze bardziej wzrosło. Stała się ona kluczowym szlakiem transportowym dla rozwijającego się przemysłu wydobywczego. Po

» Uroczysty wjazd elektrycznego składu pasażerskiego na stację Lubin Górniczy.
Fot. Jerzy Kosiński/Biblioteka Cyfrowa Zagłębia Miedziowego

zakończeniu elektryfikacji stacja Lubin Górniczy stała się jednym z ważniejszych punktów na kolejowej mapie Dolnego Śląska. Tam swój bieg rozpoczynały i kończyły pociągi regionalne. Swoją przystanek miały tam również składy dalekobieżne kursujące między innymi do Warszawy, Szczecina i Krakowa.

Z biegiem lat stan infrastruktury zaczął się jednak pogarszać, a rozwój transportu drogowego doprowadził do stopniowego ograniczania ruchu pasażerskiego. Ostatecznie 31 sierpnia 2010 roku zawieszono przewozy pasażerskie. O godzinie 16.47 ze stacji w Lubinie odjechał ostatni pociąg osobowy do Głogowa, żegnany przez mieszkańców miasta. Dwa lata później rozebrano zdewastowany budynek dworca. Przełom nastąpił w 2017 roku, kiedy roz-

poczęła się kompleksowa modernizacja tej linii. 8 czerwca 2019 roku kolej powróciła do Lubina, a dzień później na trasę z Legnicy do stolicy polskiej miedzi wyjechał pierwszy po dziewięciu latach pociąg pasażerski. Składy kursujące tą linią mogą dziś rozwijać prędkość do 120 km/h. Zmieniła się również infrastruktura. Stacja odzyskała nazwę Lubin, a na trasie powstał nowy przystanek Lubin Stadion.

Dziś przez Lubin każdego dnia przejeżdżają dziesiątki pociągów regionalnych i dalekobieżnych. Obecnie trwają przygotowania do kolejnej ważnej inwestycji – budowy drugiego toru na linii nr 289. Dzięki temu zwiększy się przepustowość szlaku, co jeszcze bardziej wzmocni i podkreśli znaczenie komunikacyjne Zagłębia Miedziowego.

Znane i wybitne postaci naszego regionu

Stanisław Śnieg. Legenda miedziowej Solidarności

Należał do grona najbardziej zaangażowanych działaczy opozycji solidarnościowej w Lubinie. Jego aktywność przypadła na szczególnie trudny okres najnowszej historii Polski – lata 80. XX wieku, gdy walka o prawa pracownicze, wolność słowa i suwerenność państwa odbywała się w warunkach represji, inwigilacji i realnego zagrożenia.

Postać Stanisława Śniega jest dziś symbolem lokalnego oporu wobec systemu komunistycznego oraz przykładem obywatelskiej odwagi.

Lubin, jako miasto silnie związane z przemysłem miedziowym, stał się jednym z ważniejszych ośrodków działalności „Solidarności” na Dolnym Śląsku. Stanisław Śnieg aktywnie włączył się w struktury związkowe już w pierwszym okresie istnienia NSZZ „Solidarność” po sierpniu 1980 roku. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 roku, działalność opozycyjna w Lubinie przeszła do podziemia. Mimo nasilających się represji ze strony aparatu bezpieczeństwa nie zaprzestał aktywności. Uczestniczył w tworzeniu konspiracyjnych struktur „Solidarności”. W latach 1984–1989 był członkiem podziemnej Międzyzakładowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Zagłębie Miedziowe. Wspierał inicjatywy pomocowe

dla internowanych i ich rodzin, a także brał udział w organizowaniu manifestacji i akcji protestacyjnych. Założył podziemne pisma satyryczne: „Żądło Robola”, „Bar(d)ak Socjalistycznego Obozu Koncentracyjnego” i „Swojak”, które stanowiły ważny kanał informacji niezależnej od państwowej propagandy.

Szczególnie dramatycznym momentem w historii lubińskiej opozycji były wydarzenia z 31 sierpnia 1982 roku, kiedy podczas pokojowej demonstracji oddziały ZOMO użyły broni palnej przeciwko protestującym. Śnieg był współorganizatorem i dokumentalistą tych wydarzeń, które wstrząsnęły miastem i stały się symbolem walki o wolność. Był wielokrotnie aresztowany i represjonowany za działalność podziemną, m.in. za kolportaż materiałów opozycyjnych.

Po 1989 roku Stanisław Śnieg pozostał wierny ideałom, które przyświecały mu w okresie opozycyjnym. Jednym z najważniejszych jego dokonań było opisanie tragicznych wydarzeń z 1982 roku w książce „Alarm dla miasta Lubina”, wydanej w 1992 roku. Publikacja jest jednym z istotnych świadectw opisujących zarówno proces organizowania protestu, jak i przebieg pacyfikacji oraz dramatyczne konsekwencje tych wydarzeń. W swojej pracy wykorzystał relacje uczestników, dokumenty i własne obserwacje, dążąc do prawdziwego i rzetelnego przedstawienia faktów. Był też współzałożycielem i przewodniczącym Towarzystwa Pamięci Ofiar Lubina, które organizowało rocznicowe obchody wydarzeń z sierpnia 1982 roku.

28 maja 1991 roku Stanisław Śnieg jako pierwszy Lubinianin otrzymał Nagrodę Miasta Lubina. W 2007 roku został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Od-

rodzenia Polski za działalność na rzecz przemian demokratycznych. Zmarł 25 sierpnia 2019 roku w wieku 92 lat.

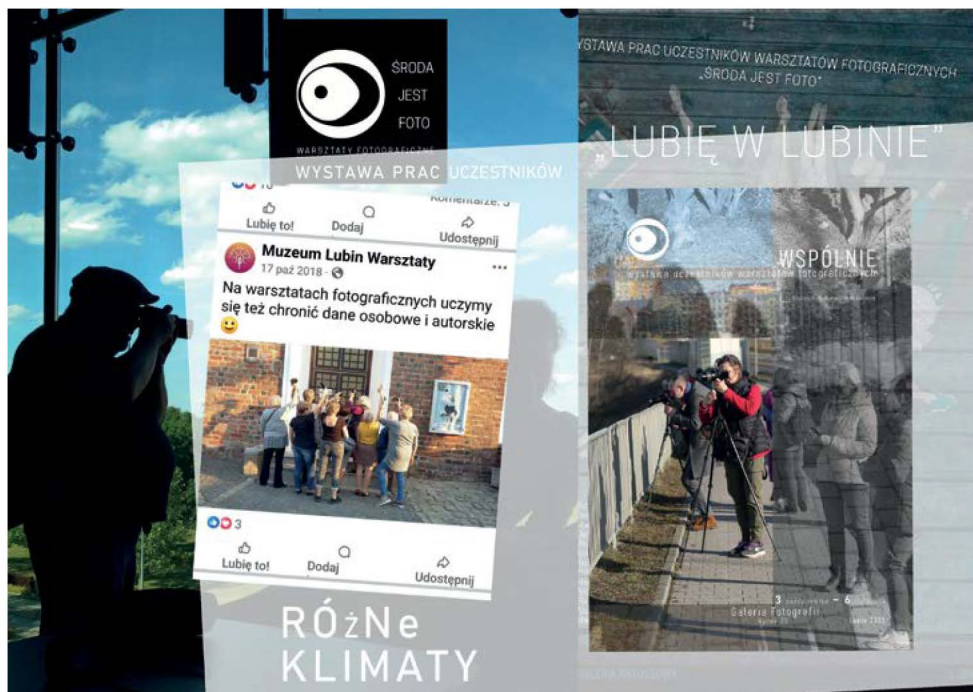

„Alarm dla miasta Lubina” autorstwa Stanisława Śniega stał się symbolem buntu ówczesnej opozycji wobec ustroju Polski Ludowej.

magazyn muzealny

 Muzeum Historyczne w Lubinie

Magazyn Muzealny nr 62 (67) | dodatek do „Wiadomości Lubińskich” | 13.08.2026 **Wydawca:** Muzeum Historyczne w Lubinie **Adres:** ul. M. Skłodowskiej-Curie 6, 59-300 Lubin **Kontakt:** sekretariat@muzeum.lubin.pl **Teksty:** Ewelina Haduch (s. 1–70 lat Zagłębia...), s. 2–Strajki, „Solidarność”...), Wojciech Holicki (s. 3–Zdarzyło się...), Damian Kwaśnik (s. 3–Znane i wybitne...), Magdalena Chabasińska (s. 4–Wraca „Środa jest foto”), Kamila Tworek (s. 4–Zwierzęcy świat...), Tomasz Jóźwiak (s. 4–Życie jeńców...). **Korekta:** Dorota Gońda **Projekt graficzny i skład:** Joanna Kulik **Redakcja:** Tomasz Jóźwiak

Wraca „Środa jest foto”

Nowy sezon fotograficznych spotkań

Miłośnicy fotografii, zarówno początkujący, jak i rozwijający swoje umiejętności, będą mieli okazję uczestniczyć w kolejnej odsłonie cyklu bezpłatnych warsztatów fotograficznych pod hasłem „Środa jest foto”. To propozycja skierowana do wszystkich pasjonatów, którzy chcą doskonalić swój warsztat i odkrywać możliwości fotografowania zarówno aparatem, jak i telefonem.

a każde z nich potrwa około dwóch godzin. Przygotowaliśmy miejsca maksymalnie dla 20 uczestników, dzięki czemu spotkania zachowają kameralny charakter i umożliwią indywidualne podejście do każdego uczestnika. Udział w warsztatach jest bezpłatny, jednak obowiązują wcześniejsze zapisy pod numerami telefonów: 731 862 777 oraz 575 814 777.

Warsztaty rozpoczną się 23 września i będą odbywać się co drugą środę aż do 30 czerwca przyszłego roku. Zajęcia będą organizowane w plenerze lub w sali konferencyjnej Ratusza,

Program obejmie różnorodne zagadnienia związane z fotografią, a tematyka oraz terminy poszczególnych spotkań mogą ulegać zmianom.

Terminy i tematy spotkań:

- 23.09.2026 – Inauguracja połączona z wernisażem wystawy prac uczestników poprzedniej edycji
- 07.10.2026 – Raszkówka: stacja PKP i okolice
- 21.10.2026 – Jesień: kolory na tle nieba
- 04.11.2026 – Stary cmentarz w Lubinie: zapomniane groby
- 18.11.2026 – Ratusz: przegląd i omówienie zdjęć
- 02.12.2026 – Taniec: pokazujemy ruch (fotografowanie grupy tanecznej)
- 16.12.2026 – Życzenia przedświąteczne: dokumentacja fotograficzna wykonanych prac (zajęcia plastyczne, manualne)
- 30.12.2026 – Malowanie zimnym ogniem: pożegnanie starego roku
- 13.01.2027 – Zima w mieście
- 27.01.2027 – Ratusz: przegląd i omówienie zdjęć
- 10.02.2027 – Portrety dłoni
- 24.02.2027 – Spotkanie z pasjonatem
- 10.03.2027 – Co nowego w Zoo Lubin?
- 24.03.2027 – Latawiec w powietrzu
- 07.04.2027 – Szukamy pączków
- 21.04.2027 – Ratusz: przegląd i omówienie zdjęć
- 05.05.2027 – Wiosna w mieście
- 19.05.2027 – Ludzie pracujący: stolarz
- 02.06.2027 – Zapach z zieleniaka/warzywniaka
- 16.06.2027 – Przegląd i omówienie zdjęć na murach ekspozycji „ORP Orzeł. Nie powrócił” w Parku Leśnym – projekt wspólnej wystawy
- 30.06.2027 – Zakończenie roku fotograficznego, plener i rozdanie dyplomów

Zwieńczeniem warsztatów będzie wspólna wystawa fotograficzna.

Zwierzęcy świat z bliska

Wystawa fotografii Agaty Bończak

W Galerii Fotografii prezentowana jest najnowsza ekspozycja, która przynosi widzającym w sam środek fascynującego świata natury. Do 13 września w Ratuszu można podziwiać autorską wystawę Agaty Bończak – rodzimej artystki, która od ponad dekady podgląda i dokumentuje życie mieszkańców Ogrodu Zoologicznego.

Ekspozycja składa się z 30 wyselekcjonowanych kadrów, które w niezwykle sposób skracają dystans między człowiekiem a naturą. Jej sercem jest cykl poświęcony zwierzęcym portretom. Bliskie ujęcia pozwalają dostrzec unikalne cechy i osobowość poszczególnych mieszkańców Ogrodu Zoologicznego. W kolejnych pracach fotografka uchwyciła codzienne, często rozczulające i pełne humoru sceny z życia zwierząt, ukazując ich naturalny rytm dnia.

Niezwykłym akcentem wystawy są również fotografie wykonane po zmroku podczas popularnego wydarzenia edukacyjnego „Noc Dinozaurów”. Artystycznie oświetlony Szlak Zwierząt Wymarłych zyskuje na zdjęciach zupełnie nowy, tajemniczy i pe-

len magii wymiar. Całość dopełniają kadry przedstawiające malownicze zakątki lubińskiego parku.

Agata Bończak jest absolwentką wydziału artystycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego. W przeszłości współprowadziła Pracownię Działań Twórczych „Artpunkt” przy dawnym Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie. Od ponad 12 lat zawodowo związana jest z lubińskim Ogrodem Zoologicznym.

Życie jeńców sprzed ponad 100 lat

Nowa ekspozycja w Parku Leśnym

Zwiedzający mogą już oglądać nową aranżację poświęconą obozowi jenieckiemu z okresu I wojny światowej. Wystawa, będąca częścią projektu „Wielka Wojna”, pozwala poznać realia życia jeńców i lepiej zrozumieć codzienność ludzi uwikłanych w jeden z najtragiczniejszych konfliktów XX wieku.

Centralnym elementem jest rekonstrukcja ośmioosobowego baraku jenieckiego. W jego wnętrzu znalazły się manekiny przedstawiające więźniów, piec oraz wyposażenie nawiązujące do warunków, w jakich przebywali jeńcy. Uzupełnieniem ekspozycji jest budka strażnicza oraz zabytkowe książki podkreślające historyczny charakter wystawy.

W przestrzeni tej ekspozycji wykorzystano również nowoczesne rozwiązania multimedialne. Jednym z nich jest projekcja uruchamiana po naciśnięciu przycisku. Zwiedzający zobaczą postać poległego żołnierza, który niczym duch odczytuje list skierowany do ukochanej. To symboliczne nawiązanie do dramatycznych losów ludzi rozdzielonych przez wojnę i próba ukazania jej bardziej osobistego wymiaru.

Nowa aranżacja stanowi integralny fragment wystawy „Wielka Wojna” prezentującej wydarzenia związane z I wojną światową oraz ich wpływ na mieszkańców regionu i Europy. Dzięki rekonstrukcjom, oryginalnym eksponatom oraz rozwiązaniom multimedialnym, odwiedzający mogą lepiej poznać historię konfliktu i codzienność ludzi żyjących w jego cieniu.

Fot. Dominik Skowroński